

שואל פרק שלשה ועשרים שבת

קנג.

עין משפט גזר מצוה

א נא א מיי פ"ז מהלכות
טפורה הלכה ב:
א ב מיי פ"ז מהלכות שבת
הלכה ב"ז כגן לאוין מה
טושי"ע א"ח"ט כ"י רכז סעיף
א וסעיף ח וסעיף שטע סעיף
ה:
ב ג מיי פ"כ ט"ז הלכה ו
סגנון שם טושי"ע א"ח"ט
כ"י רכז סעיף ב:
ג ד מיי פ"כ"א ט"ז הלכה
י סגנון שם טושי"ע שם
סעיף טו:
ד ה מיי פ"ז ט"ז הלכה כג
סגנון שם:
ה ו ז מיי ט"ז פ"ב שם
הלכה ו סגנון שם טושי"ע
סעיף א:
ו ח מיי פ"כ ט"ז הלכה
ו סגנון שם טושי"ע שם
סעיף א:
ז ט מיי שם הלכה ו טושי"ע
סעיף ג:
ח י מיי שם טושי"ע שם
סעיף ד:
ט כ ל מיי שם טושי"ע שם
סעיף ה:

ונשמתו עולה ושוב אינה יורדת. אף על פי כן כשהיא רוחה היא יורדת כי היא דלעיל דרבי אחי בר יאשיה וכההיא מעשה דר' צנאה דחוקת הצמים (ב"ב דף נ"ח. נ"ט.) וחס) דהוה מציין מערתא כי מטא למערתא דאצרהס אצינו אשכמיה לאליעור עבד אצרהס דקאי אצנא אמר ליה מאי קא עבד אצרהס כו' אמר ליה ניעול וימתי כו' א"ע"פ שנסמתו הימה גזוזה מתמת כסא הכבוד. מ"ר:

הדרן עלך שואל

מי שהחשיך כו' חרש שוטה וקטן. א"ע"ג דלמר לעיל צפרק כל כתבי (דף קכ"א.) גבי קטן שצנא לככות דקטן העושה לדעת אצני אסור מיהו הכא לא מייירי כגון דעבד הקטן עקירה וסמיה אלא כדלמרינן לקמן גבי חמור כשהיא מהלכת מניחו עליה וכשהיא עומדת נוטל הימנה. מ"ר:

הסופדים * בני גלילא אמרי עשה דברים לפני מוטיך בני יהודה אמרי עשה דברים לאחר מוטיך ולא פליגי * מר כי אתריה ומר כי אתריה תנן התם רבי אליעזר אומר * * * * * שוב יום אחד לפני מיתתך שאלו תלמידיו את ר"א ובי אדם יודע איזהו יום ימות אמר להן וכל שכן ישוב היום שמא ימות למחר ונמצא כל ימיו בתשובה ואף שלמה אמר בחכמתו * בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר א"ר יוחנן בן זכאי משל למלך שזימן את עבדיו לסעודה ולא קבע להם זמן פיקחין שבהן קישטו את עצמן וישבו על פתח בית המלך אמרו כלום חסר לבית המלך טיפשיין שבהן הלכו למלאכתן אמרו כלום יש סעודה בלא טורח בפתאום ביקש המלך את עבדיו פיקחין שבהן נכנסו לפניו כשהן מלוכלכין שמח המלך לקראת פיקחים וכעס לקראת טיפשיים נכנסו אמר הללו שקישטו את עצמן לסעודה ישבו ויאכלו וישתו הללו שלא קישטו עצמן לסעודה יעמדו ויראו חתנו של ר"מ משום ר"מ אמר אף הן נראין כמשמשיין אלא אלו ואלו יושבין הללו אוכלין והללו רעבין הללו שותין והללו צמאים שנאמר * * * * * כה אמר ה' הנה עבדי יאכלו ואתם תרעבו הנה עבדי ישתו ואתם תצמאו * הנה עבדי ירונו מטוב לב ואתם תצעקו מכאב לב ד"א בכל עת יהיו בגדיך לבנים אלו ציציית ושמן על ראשך אל יחסר אלו תפילין:

הדרן עלך שואל

מי בשהחשיך * * * * * בדרך נותן כיסו לנכרי * * * * * ואם אין עמו נכרי מניחו על החמור והגיע לחצר החיצונה נוטל את הכלים הניטלין בשבת ושאינן ניטלין בשבת מתיר החבלים והשקין נופלין מאיליהם: **גמ'** מאי טעמא שרו ליה רבנן למיתב כיסיה לנכרי קים להו לרבנן דאין אדם מעמיד עצמו על ממונו אי לא שרית ליה אתי לאיתויי ד' אמות ברה"ר אמר רבא ידוקא כיסו אבל מציאה לא פשיטא כיסו תנן מהו דתימא הוא הדין אפילו אתי לידיה אבל אתי לידיה ככיסיה דמי איכא דאמרי בעי רבא מציאה הבאה לידו מהו כיון דאתא לידיה ככיסיה דמי או דילמא כיון דלא טרח בה לאו ככיסיה דמי תיקו: אין עמו נכרי: טעמא דאין עמו נכרי הא יש עמו נכרי לנכרי יהיב ליה מאי טעמא החמור אתה מצווה על שביתתו נכרי אי אתה מצווה על שביתתו חמור וחרש שוטה וקטן * * * * * אחמור מנה ליה לחרש שוטה וקטן לא יהיב ליה מ"ט הגי אדם הא לאו אדם חרש ושוטה לשוטה * * * * * שוטה וקטן לשוטה נותן, שוטה גרוד בכני אדם שאין הפרש בין אדם לבהמה אלא הדעת והתבונה וה כיון שאין לו דעת כבהמה חשיב במונן שאין עמו נכרי ולא חמור אלא חרש וקטן לאויה מהו יתן כיסו,

אם בן עו"כ הוא. שאם כשר היה הכל בזכין עליו ומורדין דמעוט ומספרים שצחו: אחים בהספידא דהסם קאימנא. צשעת מיתמי התלמך בהספד שלי שיתחממו ויכמרו רחמי העומדים ויכנו: **הסם קאימנא.** צשעת הספד ואשמע איך תתחמם אלמא אילטרין לרצ לזארוהיה להספדא. וכיון דרצ צברא רצה וכן העולם הבא למה ליה לזארוהיה הא אמר מהספידו ניכר: **הא דחממין ליה.** להספידא: **ואחים כו'.** לעולם חמומי צעי שאין בני אדם נכמרים כל כך על זקן ומיהו לאדם חסיד כי מחממו צהספידא מחממי וצכו כולה ולמי שאינו חסיד כל כך מחממו ליה ולא מחממו: **דסנו ליה כולו פומצדיא.** משום דמוכח להו צמילי דשמיל * * * * * וצני פומצדיא רמאין הן כדלמרינן בשחיטת חולין (חולין קכ"ג.) פומצדיא לוייך שני אושפיזין: **ואוניך ששמענה דבר מאחרין לאמר זה הדך לנו** * * * * * צה. מאחרי מטתך כשמתות תשמע כשיאמרו זה הדך שהלך צה זה לנו צה מוצנח שהוא בן העוה"כ: **נוחה צה ימנו.** דעתם נוחה עליהם ממה שזומעין עליו ורואין צו: **עשה דברים.** שיאמרו לפני מטתך בהספדך: **לאחר מטתך.** היא היא אלא שגליל היו הספדין לפני המטה וציהודה לאחר המטה: **וכ"ש.** שפני שאינו יודע איזה יום ימות * * * * * וטובה תשובה יום אחד לפני מיתתו נמצא כל ימיו בתשובה יהיו: **צדיק לבנים.** שמתך טהורה ונקיה: **כלום חסר צים המלך.** צתמיה. הכל מוכן ושמה יצהילנו לצא פתאום ואנו לריכין ליכנס לסעודה מקושטין: **כלום יש סעודה צנא טורח.** עדיין יטרכו ויש לנו שהות הרצה להתקטט: **יעמדו ויראו.** ואף לעוה"כ צדיקים יושבים ואוכלים ורשעים עומדים ורואים: **ר"מ אומר.** אין עומדין ורואין שא"כ אף הם היו נראים מן הקרואים ולשמע שכן דרך המשרמים עומדים ואין כאן צושה: **זה צליים.** שמתלבן הצדק: **אלו ספילין.** שהם שמשמן טוב דכתבי * * * * * ואלו כל עמי הארץ כי שם וגו' ותנא ר"א הגדול אומר אלו תפילין שצראש (בבב"ב דף ק"ג.)

הדרן עלך שואל

מי שהחשיך * * * * * נותן כיסו לנכרי. מצעד יוס: **ואם אין עמו.** הא יש עמו לנכרי עדיף כדמפרש בגמרא: **לאחר החיצונה.** של עיר שהוא מקום המשממר ראשון וצא לפרק מן החמור: **נוטל.** צדו מעליו כלים הניטלין צשצת ושאין ניטלין ממיר הצבליס של אויף שהן קשורים צהן והשקין נופלין: **גמ' מאי טעמא שרו ליה למיתב לנכרי.** * * * * * נותן כיסו לנכרי. ולא יעללנו פחות פחות מארבע אמות (יע"ו ד"ו.)

א) י"א שילא וכן לקמן,
ב) ג"ל רבותי וי"א צדיק
ג) והל"ש, א) וספחים ג.
ד) וי"א ש"כ מ"י,
ה) ונעיל ח"י, א) וינמות
ק"ג, א) ונש איתא אלנונן,
ח) ודברים כח,

תורה אור השלם

1 ואוניך תשמענה דבר מאחרין לאמר זה הדך לנו כו' כי תאמינו ובי תשמאליה: ישעיהו ל כ"א
2 גם מנהג יקרא וחתומים בדרך וקאי השדך והתכלי הקובץ והפר קאביונה כי הלך האדם אל בית עולמו וקבבו בשוק ההפדין:
קבלת י"ב
3 בקל עת יהיו בקדין לקנים וישן על ראשך אל יחור: קבלת ח ח
4 לכן בה אמר אוני אלהים הנה עבדי יאכלו ואתם תרעבו הנה עבדי ישתו ואתם תצמאו הנה עבדי יקטנו ואתם תבשו: ישעיהו ס"ג
5 הנה עבדי ירונו מטוב לב ואתם תצעקו מכאב לב ומישר רוח תליליה: ישעיהו ס"ד

הגהות הב"ח

א) גמ' שאל כן כה אמר:
ב) רש"י ד"ה דסנו וכו' דבני פומצדיא: א) ד"ה אונך וכו' לו בו מאחרי:
ד) ד"ה ויש שמתו וכו' ימות שישבו בתשובה:
ה) במשנה מי שהשקין לו צדיק: א) רש"י ד"ה מי שהשקין לו טמן:

גליון הש"ס

נמרא בני גלילא אמרי עשה דברים לפני מוטיך מסכת שמואל פ"ג ס"א:

מוסף רש"י

נותן כיסו לנכרי. ולא יעללנו פחות פחות מארבע אמות (יע"ו ד"ו.)